Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 9. júna 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Znečistenie ovzdušia — Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov — Smernica 2003/87/ES — Pojem ‚zariadenie' — Začlenenie skladu paliva — Nariadenie (EÚ) č. 601/2012 — Pojem ‚palivo vyvezené zo zariadenia'"

Vo veci C-158/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Štátna rada, Holandsko) z 1. apríla 2015 a doručený Súdnemu dvoru 3. apríla 2015, ktorý súvisí s konaním:

Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV

proti

Bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory A. Arabadžiev, sudcovia J.-C. Bonichot (spravodajca) a E. Regan,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV, v zastúpení: V. M. Y. van 't Lam a T. Kortmann, advocaten,

— holandská vláda, v zastúpení: M. de Ree a M. Bulterman, splnomocnené zástupkyne,

— Európska komisia, v zastúpení: E. Manhaeve a K. Mifsud-Bonnici, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 3. marca 2016,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: holandčina.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 písm. e) smernice 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 2003, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631), zmenenej a doplnenej rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1359/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 343, 2013, ďalej len „smernica 2003/87“), a článku 27 ods. 2 nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 181, 2012, s. 30), zmeneného a doplneného nariadením Komisie (EÚ) č. 206/2014 zo 4. marca 2014 (Ú. v. EÚ L 65, 2014, s. 27, ďalej len „nariadenie č. 601/2012“).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV (ďalej len „EPZ“) a Bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit (Správa Holandského úradu pre emisie, ďalej len „NEa“) v súvislosti so skleníkovými plynmi, ktoré vznikajú samovoľným zahriatím uhlia počas jeho skladovania.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2003/87

3 Odôvodnenie 11 smernice 2003/87 uvádza:

„Členské štáty by mali zabezpečiť, aby prevádzkovatelia určitých špecifických činností boli držiteľmi povolenia na emisie skleníkových plynov a aby monitorovali a podávali správy o emisiách skleníkových plynov týkajúcich sa tých činností.“

4 Článok 2 tejto smernice nazvaný „Rozsah pôsobnosti“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa vzťahuje na emisie z činností uvedených v prílohe I a skleníkové plyny uvedené v prílohe II.“

5 Článok 3 uvedenej smernice nazvaný „Definície“ stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa používajú tieto definície:

…

b) ‚emisie‘ znamenajú uvoľňovanie skleníkových plynov do atmosféry zo zdrojov v zariadení;…

…

e) ‚zariadenie‘ znamená stacionárnu technologickú jednotku, kde sa uskutočňuje jedna alebo viac činností uvedených v prílohe I a akákoľvek iná priamo súvisiaca činnosť, ktorá má technické spojenie s činnosťami vykonávanými v danej prevádzkárni a ktorá by mohla mať vplyv na emisie a znečisťovanie;

…

t) ‚spaľovanie' je každá oxidácia palív bez ohľadu na to, akým spôsobom sa využíva teplo, elektrická alebo mechanická energia, ktoré boli vyrobené v tomto procese, a ostatné priamo s tým spojené činnosti vrátane mokrého čistenia odpadového plynu;

…"

6 Článok 12 tej istej smernice s názvom „Prenos, odovzdanie a zrušenie kvót" vo svojom odseku 3 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby do 30. apríla každého roku prevádzkovateľ každého zariadenia odovzdal množstvo iných kvót ako kvót vydaných podľa kapitoly II, rovnajúce sa celkovým emisiám z tohto zariadenia počas predchádzajúceho kalendárneho roku, ktoré bolo overené v súlade s článkom 15, a aby tieto boli následne zrušené."

7 Príloha I smernice 2003/87 vymenúva kategórie činností, na ktoré sa uplatňuje táto smernica, a najmä v bode 6 uvádza spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW, okrem zariadení na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu. Bod 5 tejto prílohy navyše spresňuje, že keď sa zistí, že prahová hodnota kapacity akejkoľvek činnosti z tejto prílohy sa v nejakom zariadení prekročí, všetky jednotky, v ktorých sa spaľujú palivá, okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu sa začlenia do povolenia na emisie skleníkových plynov.

Nariadenie č. 601/2012

8 Odôvodnenie 1 nariadenia č. 601/2012 stanovuje:

„Úplné, jednotné, transparentné a presné monitorovanie a nahlasovanie emisií skleníkových plynov v súlade s harmonizovanými požiadavkami zavedenými v tomto nariadení sú základom účinného fungovania systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov zriadeného [smernicou 2003/87]. …"

9 Odôvodnenie 5 uvedeného nariadenia znie:

„Podstatným prvkom systému zavedeného týmto nariadením by mal byť plán monitorovania, v ktorom sa stanovuje podrobná, úplná a transparentná dokumentácia o metodike pre konkrétne zariadenie alebo prevádzkovateľa lietadla. Mala by sa vyžadovať pravidelná aktualizácia plánu v nadväznosti na zistenia overovateľa, ako aj na základe vlastných podnetov prevádzkovateľa alebo prevádzkovateľa lietadla. …"

10 Článok 2 uvedeného nariadenia s názvom „Rozsah pôsobnosti" stanovuje:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na monitorovanie a nahlasovanie emisií skleníkových plynov špecifikovaných v súvislosti s činnosťami uvedenými v prílohe I k [smernici 2003/87] a na nahlasovanie údajov o činnosti stacionárnych zariadení…

Uplatňuje sa na emisie a údaje o činnosti, ktoré sa vyskytnú od 1. januára 2013."

11 Článok 3 nariadenia č. 601/2012 nazvaný „Vymedzenie pojmov" stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

5. ‚zdroj emisií' je samostatne identifikovateľná časť zariadenia alebo proces v rámci zariadenia, kde vznikajú emisie relevantných skleníkových plynov,…

…

11. ‚emisie zo spaľovania' sú emisie skleníkových plynov vznikajúce pri exotermickej reakcii paliva s kyslíkom;

…"

12 Článok 5 uvedeného nariadenia s názvom „Úplnosť" uvádza:

„Monitorovanie a nahlasovanie je úplné a zahŕňa všetky emisie z procesov a zo spaľovania zo všetkých zdrojov emisií a zdrojových prúdov súvisiacich s činnosťami uvedenými v prílohe I k [smernici 2003/87] a všetkými ostatnými relevantnými činnosťami zahrnutými podľa článku 24 uvedenej smernice, ako aj emisie všetkých skleníkových plynov špecifikovaných v súvislosti s týmito činnosťami, pričom je potrebné vyhnúť sa dvojitému započítaniu.

Prevádzkovatelia a prevádzkovatelia lietadiel uplatňujú primerané opatrenia na zamedzenie vzniku chýbajúcich údajov v rámci obdobia nahlasovania."

13 Článok 11 toho istého nariadenia s názvom „Všeobecný záväzok" vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Každý prevádzkovateľ alebo prevádzkovateľ lietadla monitoruje emisie skleníkových plynov na základe plánu monitorovania schváleného príslušným orgánom podľa článku 12, pričom prihliada na povahu a fungovanie zariadenia…, v prípade ktor[ého] sa uplatňuje.

…"

14 Článok 20 nariadenia č. 601/2012 s názvom „Hranice pre monitorovanie" vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Prevádzkovateľ určí hranice monitorovania pre každé zariadenie.

V rámci týchto hraníc prevádzkovateľ zahrnie všetky relevantné emisie skleníkových plynov zo všetkých zdrojov emisií a zdrojových prúdov súvisiacich s činnosťami vykonávanými v tomto zariadení podľa prílohy I k [smernici 2003/87], ako aj z činností a skleníkových plynov zahrnutých členským štátom podľa článku 24 [smernice 2003/87].

Prevádzkovateľ zahrnie aj emisie z pravidelnej prevádzky a mimoriadnych udalostí vrátane uvádzania do prevádzky a vyraďovania z prevádzky alebo havarijných situácií v rámci obdobia nahlasovania, s výnimkou emisií z pojazdných strojov využívaných na účely prepravy."

15 Článok 21 uvedeného nariadenia s názvom „Voľba metodiky monitorovania" vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Pri monitorovaní emisií zariadenia si prevádzkovateľ s výhradou osobitných ustanovení tohto nariadenia zvolí buď metodiku založenú na výpočtoch alebo metodiku založenú na meraniach.

Metodika založená na výpočtoch spočíva v určovaní emisií zo zdrojových prúdov na základe údajov o činnosti získaných pomocou meracích systémov a ďalších parametrov z laboratórnych analýz alebo predvolených hodnôt. …

…"

16 Článok 27 tohto istého nariadenia nazvaný „Určenie údajov o činnosti“ stanovuje:

„1. Prevádzkovateľ určí údaje o činnosti za zdrojový prúd jedným z týchto postupov:

a) na základe kontinuálneho merania procesu, ktorý spôsobuje emisie,

b) na základe zhrnutia množstiev získaných samostatnými meraniami s prihliadnutím na relevantné zmeny zásob.

2. Na účely ods. 1 písm. b) sa množstvo paliva alebo materiálu spracovaného počas obdobia nahlasovania vypočíta ako množstvo paliva alebo materiálu zakúpeného počas obdobia nahlasovania mínus množstvo paliva alebo materiálu vyvezeného zo zariadenia plus množstvo paliva alebo materiálu v zásobách na začiatku obdobia nahlasovania mínus množstvo paliva alebo materiálu v zásobách na konci obdobia nahlasovania.

…“

Holandské právo

17 Podľa článku 2.2 ods. 1 wet milieubeheer (zákon o správe životného prostredia) sa činnosti upravené nariadením č. 601/2012 zverujú NEa.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

18 EPZ prevádzkuje uhoľnú elektráreň v Holandsku, ktorá bola uvedená do činnosti v roku 1987. Táto elektráreň má výkon 406 MW a denne spotrebuje v priemere 2 500 ton uhlia.

19 Uhlie sa dováža na úložisko, ktoré sa nachádza približne 800 metrov od elektrárne, od ktorej ho oddeľuje verejná komunikácia. Na tomto úložisku sa uhlie skladuje približne šesť mesiacov, kým sa na pásovom dopravníku prepraví až do elektrárne, aby tam bolo následne rozomleté a potom naložené do spaľovacieho zariadenia.

20 Pri vyhotovovaní plánu monitorovania zariadenia prevádzkovaného EPZ v treťom obchodnom období od roku 2013 do roku 2020 sa NEa domnievala, že straty na uhlí v dôsledku jeho samovoľného zahriatia počas obdobia skladovania nemožno považovať za palivo vyvezené zo zariadenia v zmysle článku 27 ods. 2 nariadenia č. 601/2012.

21 Rozhodnutím z 8. novembra 2013 NEa v dôsledku toho odmietla schváliť zmenu uvedeného plánu požadovanú EPZ a následne rozhodnutím z 23. apríla 2014 zamietla sťažnosť podanú týmto podnikom proti uvedenému prvému rozhodnutiu ako nedôvodnú.

22 EPZ sa obrátila na Raad van State (Štátna rada) s návrhom na zrušenie posledného uvedeného rozhodnutia.

23 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Vzťahuje sa pojem ‚zariadenie‘ v zmysle [článku 3 písm. e) smernice 2003/87] na skutkový stav, akým je skutkový stav vo veci samej, keď sa uhlie uskladňuje v uhoľnom parku, v ktorom sa uvoľňujú emisie CO_2 v dôsledku samovoľného zahriatia, centrum uhoľného parku sa nachádza vo

vzdialenosti približne 800 metrov od hranice uhoľnej elektrárne, oba pozemky sú navzájom oddelené verejnou komunikáciou a uhlie sa z úložiska prepravuje do elektrárne na pásovom dopravníku, ktorý prechádza ponad cestu?

2. Myslí sa pod pojmom ‚palivo vyvezené zo zariadenia' v článku 27 ods. 2 [nariadenia č. 601/2012] taký skutkový stav, akým je skutkový stav vo veci samej, keď sa uhlie počas uskladnenia v uhoľnom parku stráca spaľovaním v dôsledku samovoľného zahriatia?"

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

24 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či „zariadením" v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87 je taký sklad paliva uhoľnej elektrárne, ako je dotknutý vo veci samej a ako je opísaný vnútroštátnym súdom, osobitne s prihliadnutím na to, že sa nachádza vo vzdialenosti približne 800 m od tejto elektrárne, že je od nej oddelený verejnou komunikáciou a že palivo je prepravované z tohto skladu do elektrárne pásovým dopravníkom, ktorý prechádza ponad túto verejnú komunikáciu.

25 Treba pripomenúť, že článok 3 písm. e) smernice 2003/87 definuje zariadenie na účely tejto smernice ako stacionárnu technologickú jednotku, kde sa uskutočňuje jedna alebo viac činností uvedených v prílohe I uvedenej smernice a akákoľvek iná priamo súvisiaca činnosť, ktorá má technické spojenie s činnosťami vykonávanými v danej prevádzkarni a ktorá by mohla mať vplyv na emisie a znečisťovanie.

26 Navyše sa táto príloha týka najmä činnosti spaľovania palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW okrem zariadení na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu.

27 Vo veci samej je nesporné, že uhoľná elektráreň EPZ má tepelný príkon väčší ako 20 MW, príloha I smernice 2003/87 sa preto uplatňuje na činnosť spaľovania uhlia v tomto zariadení.

28 Naopak, pokiaľ ide o činnosť skladovania, aj za predpokladu, že by sa proces samovoľného zahriatia uhlia určeného pre túto elektráreň počas skladovania tohto paliva mohol považovať za spaľovanie paliva v zmysle prílohy I tejto smernice, zo spisu, ktorý má k dispozícii Súdny dvor, nevyplýva, že by tepelný príkon skladu dotknutého vo veci samej bol vyšší než prahová hodnota 20 MW stanovená prílohou I tejto smernice. Tento sklad preto nemožno považovať za stacionárnu technologickú jednotku v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87.

29 V dôsledku toho sklad uhlia dotknutý vo veci samej je súčasťou zariadenia v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87 len v prípade, že činnosť skladovania spĺňa kritériá stanovené v tomto ustanovení pre iné činnosti než uvedené v prílohe I tejto smernice. To platí v prípade, ak táto činnosť priamo súvisí s činnosťou spaľovania elektrárne, má technické spojenie s činnosťami vykonávanými v danej prevádzkarni a mohla by mať vplyv na emisie a znečisťovanie.

30 V tomto ohľade treba na jednej strane zdôrazniť, že samotná okolnosť, že skladované uhlie je nevyhnutné na fungovanie elektrárne, postačuje pre záver, že skladovanie priamo súvisí s činnosťou tejto elektrárne. Táto priama súvislosť sa navyše prejavuje existenciou technického spojenia medzi týmito dvoma činnosťami. Ako totiž uvádza generálna advokátka v bode 30 svojich návrhov, je namieste dospieť k záveru o existencii takéhoto spojenia v prípade, že dotknutá činnosť je súčasťou globálneho technického postupu činnosti spaľovania v elektrárni.

31 Takáto súvislosť v každom prípade existuje v prípade takého skladu uhlia, ako je dotknutý vo veci samej, už na základe organizácie tohto skladu z vecného hľadiska a prítomnosti pásového dopravníka, ktorý sa nachádza medzi uhoľným parkom a elektrárňou.

32 Ďalšie skutočnosti uvedené vnútroštátnym súdom, že pozemok skladu a pozemok elektrárne sú vzdialené približne 800 m a oddelené okrem iného verejnou komunikáciou, sú v tomto ohľade irelevantné.

33 Na druhej strane treba tiež konštatovať, že z rozhodnutia vnútroštátneho súdu tiež vyplýva, že činnosť skladovania uhlia dotknutá vo veci samej uvoľňuje prostredníctvom procesu samovoľného zahriatia skleníkové plyny, v dôsledku čoho by táto činnosť mohla mať vplyv na emisie a znečisťovanie v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87.

34 Vzhľadom na vyššie uvedené je namieste odpovedať na prvú otázku tak, že taký sklad paliva uhoľnej elektrárne, ako je dotknutý vo veci samej a ako je opísaný vnútroštátnym súdom, je súčasťou „zariadenia“ v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87.

O druhej otázke

35 Druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 27 ods. 2 prvý pododsek nariadenia č. 601/2012 má vykladať v tom zmysle, že uhoľné straty vyplývajúce zo samovoľného zahriatia uhlia počas jeho skladovania v uhoľnom sklade, ktorý je súčasťou zariadenia v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87, sa majú považovať za uhlie vyvezené zo zariadenia.

36 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že na účely monitorovania emisií zariadenia, ktoré prevádzkuje, si EPZ zvolila uplatnenie metódy založenej na výpočte opísanom v článku 27 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 601/2012.

37 V tomto prípade najskôr článok 27 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 601/2012 umožňuje prevádzkovateľovi určiť údaje o činnosti za zdrojový prúd na základe zhrnutia množstiev získaných samostatnými meraniami s prihliadnutím na relevantné zmeny zásob.

38 Článok 27 ods. 2 prvý pododsek nariadenia č. 601/2012 ďalej stanovuje, že na účely určenia údajov o činnosti za zdrojový prúd podľa metódy spresnenej v odseku 1 písm. b) tohto článku je namieste najmä odpočítať z množstva paliva zakúpeného počas obdobia nahlasovania množstvo paliva vyvezeného zo zariadenia.

39 Tak znenie tohto ustanovenia, v ktorom nebol zvolený pojem „strata“, ale pojem „vývoz“, ako aj cieľ sledovaný nariadením č. 601/2012 spočívajúci v zabezpečení úplného monitorovania a nahlasovania, ktoré ako spresňuje článok 5 tohto nariadenia, zahŕňa všetky emisie z procesov a zo spaľovania zo všetkých zdrojov emisií a zdrojových prúdov súvisiacich s činnosťami uvedenými v prílohe I k smernici 2003/87, ako aj emisie všetkých skleníkových plynov špecifikovaných v súvislosti s týmito činnosťami, pričom je potrebné vyhnúť sa dvojitému započítaniu, odôvodňujú, aby sa také straty palív, ako sú dotknuté vo veci samej, nepovažovali za uhlie vyvezené zo zariadenia v zmysle článku 27 ods. 2 prvého pododseku uvedeného nariadenia.

40 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že na druhú otázku je potrebné odpovedať tak, že článok 27 ods. 2 prvý pododsek nariadenia č. 601/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že uhoľné straty vyplývajúce zo samovoľného zahriatia uhlia počas jeho skladovania v uhoľnom sklade, ktorý je súčasťou zariadenia v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87, nemožno považovať za uhlie vyvezené z tohto zariadenia.

O trovách

41 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Taký sklad paliva uhoľnej elektrárne, ako je dotknutý vo veci samej a ako je opísaný vnútroštátnym súdom, je súčasťou „zariadenia“ v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 96/61/ES, zmenenej a doplnenej rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1359/2013/EÚ zo 17. decembra 2013.**

2. **Článok 27 ods. 2 prvý pododsek nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, zmeneného a doplneného nariadením Komisie (EÚ) č. 206/2014 zo 4. marca 2014, sa má vykladať v tom zmysle, že uhoľné straty vyplývajúce zo samovoľného zahriatia uhlia počas jeho skladovania v uhoľnom sklade, ktorý je súčasťou zariadenia v zmysle článku 3 písm. e) smernice 2003/87, nemožno považovať za uhlie vyvezené z tohto zariadenia.**

Podpisy